הוה לימינא שמה דירה. להא מילתא קמ"ל: ה"ג **ומי מכחא ה"ג** כמיס לא ידענא כמה. כלומר מי מהא ה"ל נהי דבמלירות שמעינן מינה דבמרתי סגי מדנקט לידו לאחד עובד כוכבים הא תרוייהו ישראלים שרגלים שרי אבל בתים לא ידענא כמה לכל חלר: **קמ"ל** בתים וחלירות סתם בתים שנים סתם חלירות אחים: **אסור לעשות.** (ב) לדור יחיד במקום עובד כוכבים שלא ילמד ממעשיו לפיכך לא יערבו אלו עמו ולא ישתמשו עמו במבוי כדי שיהא יחיד ויירא מן העובד כוכבים שלא יהרגנו וילא: **דשמעינא ליה לר' טרפון דאמר: עובד כוכבים עובד כוכבים סרפי זמני ולא ידענא מאי קאמר.** השתא ודאי מפרש למלתיה דלר. הוה מבוי שלידו אחד עובד כוכבים אין מערבין אותו כולו משום דאסור לעשות יחיד במקום עובד כוכבים. לשון אחר אי למבוי ואח"כ לחלר: **מתני' זו לפניס מזו.** פנימית פתוחה לחילונה וחילונה לרה"ר ודליסת רגלה של פנימית על החילונה לפתח לרשות הרבים: **עירבה פנימית.** לעצמה לטלטל בחלירה: **שפיכן אסורות.** דהויא פנימית רגל המסורה במקומה ואוסרת בדריסת רגלה על החילונה: **מותרת בעלמה הוי'.** קסבר דרגל המותרת במקומה אינה אוסרת: **ר"ע.** סבר אף רגל המותרת אוסרת במקום שלא עירבה שם: **וחכ"א.** בגמרא מפרש לה: **מן הפנימית ולא עירבה שפיכן אסורות.** דהויא פנימית רגל המסורה: **נתנו עירובן במקום אחד.** שעירבו שתיהן זו עם זו והלי במקום אחד מפרש בגמ' שתנוהו בחילונה: **ושכח ה'.** אפי' מן החילונה ולא עירב שפיכן אסורות לפנימית נמי המסורה לטלטל בחלירה משום דלא מצית למימר דשמ ואסתלוקי מחילונה למסתמהי בתפי נפשה להא ליתא לעירובה גבה לאותו עירוב הממירין בחלירן הולילוהו בחילונה: **אם היו של יחידים.** שתין בפנימית אלא אחד בחלירה זה עם זה משום דליסת הרגל דכיון דיחיד הוא והפנימית הויא רגל המותרת ואינה אוסרת בדרבן ואם תפלו בחילונה גזרינן דילמא אתי למיטרי שנים בפנימית ואחד בחילונה: **גמ' אף רגל המסורה אינה אוסרת.** וממתני' מותבינן ליה לקמיה: **תנן חילונה ולא פנימית שפיכן אסורות.** הא עירבה נמי פנימית תרוייהו שריין אלמא רגל המותרת לא אסרה: **אפילו רגל המותרת נמי.** דקתני סיפא גבי עירבו שתיהן כל אחת לעצמה ר"ע אוסר את החילונה ומשום דשתין פנימיות הוי גופה לא אלטריך דמסיפא נפקא לן דאסתא מותרת אסרה המסורה מיבעיא: **נעולה ר"ע.** ולא מידוק מינה עירבה לא אסרה אלא היא גופה קמ"ל דרגל המסורה אוסרת ודקא קשיא לך מסיפא נפקא לן ה"ג אלא הא דשמעינן דריסה והדר תמר לא זו בלבד אסר ר"ע להויא רגל המסורה אלא אף זו עירבה זו לעצמה וזו לעצמה דפנימית רגל המותרת היא אפ"ה רבי עקיבא אוסר החילונה: **טעמא דעירבה.** פנימית דהויא רגל המותרת: **הא לא עירבה שפיכן אסורות.** דרגל המסורה אוסרת דהא ליכא למידק הא לא עירבה חילונה המעורבת מותרת ושתינה מעורבת המסורה דהא פשיטא דשתינה מעורבת המסורה להא כבר תני לה לעיל מתני' ואי משום היא גופה לשמעינן רגל המותרת אינה אוסרת לשמעינן רגל המסורה ולימני כגון עירבה חילונה ולא פנימית חילונה מותרת וכל שכן הא אלא ודאי דוקא קתני: **מדסיפא רבי עקיבא.** דהא רבי עקיבא אהא מילתא פליג: **שעשאה דקה.** פנימית עשאה דלת קטנה לפני פתחה וסילקה דליסת רגלה מחילונה: **אין דריסה ברגל אוסרת.** ותרוייהו מילי דרבי עקיבא פליגי ואפי' תריסת דקתני חילונה ולא פנימית שתיהן אסורות ונטרוח לרבי עקיבא עד דתסקיה למלתיה והדר תיפליגו עליה: **טעמא דשכח.** אחד מן הפנימית הא לא שכח שתיהן מותרות והא דלא כרבי עקיבא דאי כר"ע (ג) אי עירבו שתיהן נמי אסר על החילונה אלא לאו רבנן ושכח אסרי אלמא רגל המסורה אוסרת: **אמר רב יהודה אמר רב חילונה.** דהאי פנימית אסורה משום שכחה דחילונה לליכא למימר תסתלק מינה ותשמש לליתיה לעירובה גבה וחילונה מיתסרא משום רגל המסורה אבל נתנוהו בפנימית חילונה הוא דמיתסרא בשכחה דפנימית משום רגל המסורה אבל פנימית לא מיתסרא משום שכחה דחילונה לאחלה דאף ומשתמשא:

תניא

הוה אמינא (ו) דירת עובד כוכבים שמה דירה קא משמע לן דדירת עובד כוכבים לא שמה דירה ואי מהכא הוה אמינא לא ידענא בתים כמה קא משמע לן בתים תרין השתא דאמר רב אפילו חצר טעמא דרב דקא סבר אסור לעשות יחיד במקום עובד כוכבים אמר רב יוסף אי הכי היינו דשמעינא ליה לרבי טבלא דאמר (ג) עובד כוכבים עובד כוכבים תרי זימני ולא ידענא מאי אמר: **מתני'** א שתי חצירות זו לפנים מזו עירבה הפנימית ולא עירבה החיצונה הפנימית מותרת והחיצונה אסורה החיצונה ולא הפנימית שתיהן אסורות עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני בפני עצמה רבי עקיבא אוסר החיצונה שדריסת הרגל אוסרתה וחכ"א אין דריסת הרגל אוסרתה (ד) שכח אחד מן החיצונה ולא עירב הפנימית מותרת והחיצונה אסורה מן הפנימית (ה) נתנו עירובן במקום אחד ושכח אחד בין מן הפנימית בין מן החיצונה ולא עירב שתיהן אסורות (ו) ואם היו של יחידים אינן צריכין לערב: **גמ'** כי אתא רב דימי א"ר ינאי זו דברי רבי עקיבא דאמר אפילו רגל המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה אבל חכמים אומרים כשם שרגל המותרת אינה אוסרת כך רגל האסורה אינה אוסרת תנן עירבה חיצונה ולא פנימית שתיהן אסורות מני אילימא רבי עקיבא מאי איריא רגל אסורה אפילו רגל מותרת נמי אלא לאו רבנן לעולם ר"ע ולא זו אף זו קתני תנן עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני עצמה זו מותרת בפני עצמה טעמא דעירבה הא לא עירבה שתיהן אסורות והא האי תנא דאמר רגל המותרת אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת מני הא אילימא ר"ע היא אפילו רגל המותרת נמי אלא לאו רבנן היא ועוד מדסיפא רבי עקיבא רישא לאו ר"ע בולה רבי עקיבא היא וחסורי מיחסרא והכי קתני עירבה זו לעצמה וזו מותרת בפני עצמה בד"א שעשתה דקה אבל לא עשתה דקה חיצונה אסורה דברי ר"ע שר"ע אוסר את החיצונה מפני שדריסת הרגל אוסרת וחכ"א אין דריסת הרגל אוסרת מתיב רב ביבי בר אביי ואם היו של יחידים אין צריכין לערב הא של רבים צריכין לערב אלמא רגל המותרת במקומה אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת ועוד מתיב רבינא שכח אחד מן החיצונה ולא עירב הפנימית מותרת וחיצונה אסורה שכח אחד מן הפנימית ולא עירב שתיהן אסורות שכח אחד מן הפנימית ולא עירב שתיהן אסורות אלמא רגל המותרת אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת אלא כי אתא רבין א"ר ינאי (ז) ג' מחלוקות בדבר ת"ק סבר (ח) רגל המותרת אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת (ט) ר"ע סבר אפילו רגל המותרת אוסרת ורבנן בתראי סברי כשם שרגל מותרת אינה אוסרת כך רגל האסורה אינה אוסרת: נתנו עירובן במקום אחד ושכח אחד בין מן הפנימית וכו': מאי מקום אחד (סימן חיצונה עצמה בבית יחידאה רבינא דלא משכח בפנים) אמר רב יהודה אמר רב חיצונה (י) ומאי קרו לה מקום אחד מקום המיוחד לשתיהן

עז

פח א ב מיי' פ"ד מהל' עירובין הלכה יט כ טוש"ע או"ח סי' שעח סעיף ב:

פט ג מיי' שם הלכה כב טוש"ע שם סעיף ד:

צ ד מיי' שם הלכה כג טוש"ע שם סעיף ה:

רבינו חננאל (המשך)

הפנימית שתיהן אסורות. מני אי נימא ר' עקיבא מאי איריא בשלא עירבה פנימית שהיא אסורה במקומה אפי' עירבה הפנימית שהיא מותרת במקומה אוסרת החיצונה בדריסתה לה ברגלה. אלא לאו רבנן היא וטעמא דהיא במקומה אסורה, הא רגל שהיא מותרת במקומה אינה אוסרת שלא במקומה. ומפרק לעולם ר' עקיבא היא והכי קתני, לא זו האסורה [במקומה] בלבד היא האוסרת, אלא אפי' המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה, כגון שעירבה זו לעצמה וזו לעצמה. ומקשינן איני והתנן עירבה זו לעצמה כו', טעמא דעירבו הא לא עירבו שתיהן אסורות, אלמא רגל המותרת אינה אוסרת (כמי שרגל) [אבל רגל] האסורה אוסרת. ופרקינן לעולם ר' עקיבא היא וחסורי מיחסרא והכי קתני, עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני עצמה, במה דברים אמורים ששעשתה הפנימית [דקה] וסילקה עצמה, אבל לא עשתה דקה החיצונה [אסורה], שר' עקיבא אוסר החיצונה כי דריסת הרגל אוסרתה, וחכמים אומרים אין דריסת הרגל [אוסרתה]. ומותבינן מסיפא, דקתני אם היו של יחידים אין צריכות לערב. ורבינא נמי מתיב משכח אחד מן החיצונה ולא עירב. דייקינן מינה רגל המותרת במקומה אינה אוסרת שלא במקומה, ורגל האסורה במקומה אוסרת שלא במקומה. ופרקינן אלא כי אתא רבין א"ר ינאי שלש מחלוקות בדבר, ר' עקיבא סבר אפי' רגל המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה, ורבנן סברי אפי' רגל האסורה במקומה אינה אוסרת שלא במקומה, והאי תנא קמא דתני עירבה החיצונה ולא עירבה הפנימית כו', סבר רגל המותרת במקומה אינה אוסרת ורגל האסורה במקומה אוסרת נמי שלא במקומה. **פיסקא, נתנו עירובן במקום אחד.** מאי מקום אחד אמר החיצונה. ואמאי קרי לה מקום אחד, מקום המיוחד לשתיהן לפנימית [ו]ש לה מעבר [על] החיצונה, אבל החיצונה אין לה בפנימית לא מעבר עליה ולא דריסה.

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רב מילוה ואמאי קרו: (ב) רש"י ד"ה לסור לעשות יחיד כל"ל ותיבת לדור נמחק: (ג) ד"ה טעמא דשכח וכו' דתי כרבי עקיבא אפי' עירבו:

מוסף רש"י

ואם היו של יחידים. שיחיד לר בפנימית דהויא רגל המותרת במקומה אינה אוסרת שלא במקומה, ואם אוסרת של רבים אף עירבה פנימית לעצמה דהויא רגל המסורה במקומה, אוסרת על החילונה אפילו עירבה חילונה לעצמה (לעיל עג.).

רבינו חננאל

אלא משום דסבר רב אסור לעשות יחיד במקום גוי. אמר רב יוסף לאו היינו דשמענא ליה לר' טבלא דאמר גוי גוי ולא ידענא מאי היא. פי' דירת גוי לא שמיה דירה, ואסור לעשות יחיד במקום גוי. ירושלמי, רב הונא בשם רב אין תורת חצר לגוי, שאם היה שורים בעליונה אתה מורידו (ו) (לסיד) [לסור]. ואין תורת דקה לגוי, שאם דר בפנימית אתה מוציאו (לסוד) [לסור]. ר' (ולא) [לא] בשם ר' אלע' יש תורת חצר לגוי (מן התורה), שאם היה ישר' וגוי דרין בפנימית לעולם אינו אוסר עד שיהו שני ישראלים אוסרין. ר' אבא בשם רב יהודה מי שיש לו דקה לפנים מביתו גבוה י' טפחים בישראל אינו אוסר ובגוי אוסר. מחלפה שיטתיה תמן א' בשם שמואל כותל שהקיפוהו סולמות מיכן ומיכן מערבין שנים ואין מערבין אחד. א"ר יוסי ב"ר אבין תמן על ידי סולמות הן נידונין כפתחין, ברם הכא דרך העליונים לירד למטה ואין דרך התחתונים לעלות למעלה. מתני', **שני חצירות זו לפנים מזו כו'.** א"ר י(ו)נאי זו דברי רבי עקיבא דאמר אפילו רגל המותרת במקומה, כגון שעירבה זו לעצמה וזו לעצמה והותרה הפנימית במקומה [אוסרת שלא במקומה אבל חכ"א דכשם שרגל המותר] אינה אוסרת את החיצונה, כך רגל האסורה אינה אוסרת. כלומר אפילו לא עירבה הפנימית לעצמה אינה אוסרת את החיצונה. ואקשינן עליה ממתני', תנן עירבה חיצונה ולא עירבה

(ו) פירוש אתה מורידו לסור על גבי החלר עי' בק"ע ובפ"מ שם.